

Dünya Bankası'nca yayımlanan 'The Challenge of Establishing World Class Universities (Dünya Çapında Üniversiteler Kurmanın Zorluğu)' adlı raporda, gelişmekte olan ülke üniversitelerinin, yüksek meblağlı bütçe tahsisleriyle dünya çapında üniversite olma hedefi yerine kaynaklarını, bilgilerini ve birikimlerini buldukları bölgelerin kalkınmasına sarf etmelerinin daha doğru olduğu belirtilmektedir. Doğrusu, her ülkedeki üniversitelerin dünya çapında birer okul hâline gelmesi zaten beklenemez. Çünkü gerçekten de çok yüksek meblağlı bütçeleri gerektirir böylesi bir hedefe ulaşmak. Dolayısıyla, Raporda da belirtildiği üzere, söz konusu üniversitelerin imkânlarını bölgesel kalkınmaya kanalize etmeleri daha makul görünmektedir.

Üniversitelerin bölgesel kalkınmaya katkı sağlamaları, buldukları mahallerde mevcut olan ziraat, sanayi ve hizmet sektörleri ile kuracakları bağlarla mümkün olacaktır. Herhangi bir bölüm ayırımına gitmeksizin üniversitelerin; tüm enstitülerinin, fakültelerinin, yüksek okullarının, meslek yüksek okullarının ve araştırma merkezlerinin ortak hareket ederek bunu gerçekleştirmesi imkânsız değildir. Bu çerçevede ziraat-sanayi-ticaret odaları, kalkınma ajansları ve ilgili kamu/özel/karma nitelikli mesleki ve diğer sivil toplum kuruluşları ile girilecek yoğun bir dişsek teması sayesinde kurulacak sağlam ve istikrarlı bağlarla arzu edilen bölgesel kalkınma hedeflerine ulaşmak daha kolay hâle gelecektir.

İşte bu çalışmada tam da bu hususlara değinilmekte ve belirlenen yol haritasının Mardin Artuklu Üniversitesi (MAÜ) tarafından somutlaştırılmış hâline yer verilmektedir. Bu çerçevede eser, bölgesel kalkınma çerçevesinde bir eğitim kurumu olarak üniversitenin etkisine/katısına ilişkin tespitlerde bulunmayı ve somut faaliyetler üzerinden bunları örneklendirerek 'Bölgesel Kalkınma Odaklı Bir Üniversite Modeli'ni oluşturmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda eserde, MAÜ akademisyenlerince 2014 yılından itibaren "Eğitim Programları-Sunumlar; Bilgi Destekleri; Saha Çalışmaları-Araştırmalar; İstatistikler-İktisadi Panoramalar; Projeler ve Sosyo-Kültürel Faaliyetler" ana başlıkları altında icra edilen faaliyetlere yer verilmektedir.

Elbette faaliyetlerin sadece bu altı başlıkla sınırlı olması gerekmemektedir. Bunların bu şekilde sistematize edilmesinde ve sınıflandırılmasında, bir 'Sosyal Bilimler Üniversitesi' tarzında organize olan MAÜ'nün mevcut kurumsal ve beşerî yapısı esas alınmıştır. Yani, 'Bölgesel Kalkınma Odaklı Bir Üniversite Modeli'ni hayata geçirmeyi hedefleyen bir üniversite, kendi yapısına uygun biçimde bu açılardan geliştikçe ve zenginleştikçe yeni açılımlar yapabilecektir. Nitekim, MAÜ'de de yıllar itibarıyla bu ana/alt faaliyetlerin sayısı/türü artırılmıştır/maktadır. Nihai hedef; "Bölgesel Kalkınma Odaklı Bir Üniversite" hâline gelerek, sahip olunan bütün imkânlarla bu amaca yönelik sistematik ve kurumsal tarzda daha fazla katkı sağlayabilmektir.

9 786054 202423

Bölgesel Kalkınma Odaklı Üniversite Modeli: Mardin Artuklu (MAÜ) Örneği

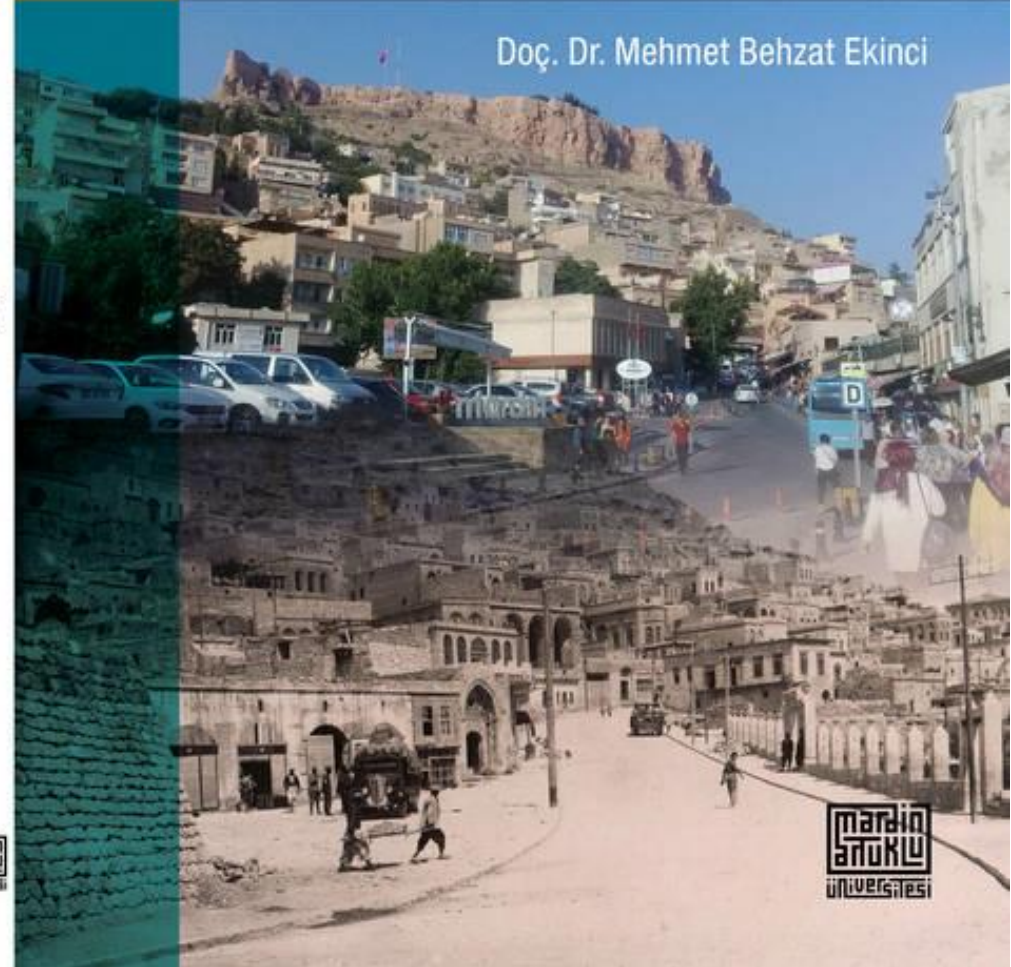
Doç. Dr. Mehmet Behzat Ekinci

Bölgesel Kalkınma Odaklı Üniversite Modeli

Mardin Artuklu (MAÜ) Örneği

Doç. Dr. Mehmet Behzat Ekinci

MARDİN ODALARI/BORSALARI ÜNİVERSİTE İLE “BÖLGESEL KALKINMA” KONULU YAYINDA İŞBİRLİĞİ YAPTI

TOBB/TEPAV tarafından yürütülen “81 İle 81 Akademik Danışman” Projesi kapsamında, Mardin’de Üniversite-Sektörler arası işbirliğinin farklı bir örneği sergilendi. Bu maksatla Mardin İli/İlçeleri Odaları/Borsaları, Mardin Artuklu Üniversitesi (MAÜ) ile yayın konusunda işbirliği gerçekleştirdi.

İşbirliği çerçevesinde, “Bölgesel Kalkınma Odaklı Üniversite Modeli; Mardin Artuklu (MAÜ) Örneği” isimli eser, Kızıltepe Ticaret Borsası, Kızıltepe Ticaret ve Sanayi Odası, Mardin Ticaret ve Sanayi Odası, Nusaybin Ticaret Borsası ve Nusaybin Ticaret ve Sanayi Odası’nın finansal desteğiyle MAÜ Yayınları arasında basıldı.

TOBB/TEPAV, Mardin İli/İlçeleri Oda/Borsa Akademik Danışmanı ve Mardin Artuklu Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mehmet Behzat Ekinci tarafından hazırlanan çalışma, bir eğitim kurumu olarak MAÜ’nün şehriyle ve bölgesiyle kalkınma odaklı işbirliklerine dair bilgiler içeriyor.

Eser, Ekinci’nin ağırlıklı olarak MAÜ’yü temsilen Akademik Danışmanlığını yaptığı TOBB/TEPAV ve Mardin İli/İlçeleri Oda/Borsaları ile ve iktisadî nitelikli kuruluşlarla gerçekleştirdiği faaliyetleri içermekle beraber, MAÜ’nün birçok akademisyeninin gerçekleştirdiği benzer faaliyetler de ilave edilerek daha zengin hâle getirilmiştir.

Dünya Bankası’nca yayımlanan bir raporda (The Challenge of Establishing World Class Universities: Dünya Çapında Üniversiteler Kurmanın Zorluğu) yer alan “gelişmekte olan ülke (GOÜ) üniversitelerinin, yüksek meblağlı bütçe tahsisleriyle dünya çapında üniversite olma hedefi yerine kaynaklarını, bilgilerini ve birikimlerini buldukları bölgelerin kalkınmasına sarf etmelerinin daha doğru olduğu” şeklindeki tekliften hareketle hazırlanan eser, her ülkedeki üniversitelerin bölgesel kalkınmaya katkı sağlamalarının; buldukları bölgelerde mevcut olan ziraat, sanayi ve hizmet sektörleri ile kuracakları bağlarla mümkün olacağı düşüncesine odaklanıyor.

Eserde, eğitim kurumu olarak bir üniversitenin; diğer Üniversiteler, Odalar/Borsalar, Kamu Kurumları, Kalkınma Kurumları, Sektörel Kurumlar ve Meslekî Kuruluşlar ile ilgi derecesine göre şu altı başlıkta gerçekleştireceği faaliyetler ile Dünya Bankası raporunun da işaret ettiği ‘bölgesel kalkınma odaklı kurum’ hâline gelmesinin mümkün olduğuna işaret ediliyor: 1) Eğitim Programları-Sunumlar; 2) Bilgi Destekleri; 3) Saha Çalışmaları-Araştırmalar; 4) İstatistikler-İktisadî Panoramalar; 5) Projeler; 6) Sosyo-Kültürel Faaliyetler.

Bu açıdan bakıldığında eserde, Dünya Bankası raporuna yapılan atıf çerçevesinde, bir GOÜ Üniversitesi olarak, hatta kuruluş itibarıyla genç bir üniversite olarak, dahası bir sosyal bilimler üniversitesi şeklinde organize edilen MAÜ’nün söz konusu faaliyetler çerçevesinde beşerî kaynağını ve bilgi birikimini bulunduğu şehrin ve çevresinin kalkınmasına sarf etmeye çalıştığı somut faaliyetler üzerinden ortaya konuyor.

MAÜ özelinde hazırlanan bu eserde Ekinci, birtakım eksikliklere rağmen, altı başlıkta gerçekleştirilen faaliyetlerin bir bütün olarak ‘model uygulama’ niteliği elde ettiğini ortaya koyuyor. Bu çerçevede Ekinci, MAÜ tarafından 2014-2019 döneminde icra edilen faaliyetlerin tamamının başka kurumlar tarafından da uygulanabilme özelliğine sahip olduğunu belirterek “her üniversite, bu uygulamaları kendi yapısına uygun şekilde dizayn ederek hayata geçirebilir” dedi.

Eserin temel hazırlanma maksadını “Bölgesel Kalkınma Odaklı Üniversite Modelini tanıtmak ve uygulama alanını genişleterek ilgi duyan kesimler ve kurumlar tarafından da hayata geçirilebilmesini sağlayabilmek” şeklinde özetleyen Ekinci, nihai maksadın ise “modelin farklı versiyonlarla uygulanması suretiyle kişilerin/kurumların bölgesel kalkınmaya katkı seviyesini yükseltebilmek” olduğunu sözlerine ilave etti.